

คณัฎภรณ์ นุชפורไลฟ์ ศูนย์สระแก้ว

วิธีการรดน้ำก่อนเห็ด

วิธีการรดน้ำก่อนเห็ดที่ถูกต้องควรทำอย่างไร ?

นี่ถือเป็นคำถามที่ฮิตคำถามหนึ่งของนักเพาะเห็ดมือใหม่

การรดน้ำก่อนเห็ดมีประเด็นที่ต้องพิจารณาอยู่ 3-4 เรื่อง คือ

1. ใช้น้ำอะไรรดก่อนเห็ดดี
2. ตำแหน่งในการรดน้ำ
3. ความถี่ในการรดน้ำ
4. อุปกรณ์ที่ใช้น้ำรด

ลองมาไล่ดูทีละประเด็นครับ

1. น้ำที่ใช้น้ำรด

เห็ดจะเจริญเติบโตได้ดีในสภาพเป็นกลาง หรือ pH 7.0

ในสูตรการเตรียมวัสดุเพาะที่ใช้ทำก่อนเห็ด จะมีการใส่ยิปซัม และปูนขาวลงไปด้วย สาเหตุคือวัสดุที่นำมาทำเป็นอาหารสำหรับเห็ด เช่น รำละเอียด ขี้เลื่อยมักมีสภาพเป็นกรด จึงต้องใส่ยิปซัม และ

ปูนขาวที่มีคุณสมบัติเป็นด่างลงไป เพื่อปรับสภาพให้เป็นกลาง

ดังนั้นน้ำที่จะใช้น้ำรดก่อนเห็ด ก็ควรจะมีค่าความเป็นกรด-ด่างที่ pH 7.0

แหล่งน้ำสามารถใช้ได้ทั้งน้ำบ่อ น้ำคลอง น้ำบาดาลที่ไม่กร่อย หรือแม้กระทั่งน้ำประปา

สำหรับน้ำประปามีค่าความเป็นกรด-ด่างเป็นกลางอยู่แล้ว แต่ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้เลย ควรตากแดด หรือรองทิ้งไว้ประมาณ 3-4 วัน เพื่อให้คลอรีนระเหยออกไปก่อน

ข้อเสียของการใช้น้ำประปาคือมีต้นทุนที่สูง

สำหรับท่านที่ใช้ น้ำบาดาล ควรจะมีการปรับค่า โดยการแกว่งสารส้ม เพื่อให้เศษปูนและอื่น ๆ ที่มากับ น้ำบาดาล ตกตะกอน

ไม่ว่า น้ำที่ใช้ จะมาจาก แหล่งไหน หากไม่แน่ใจ ควร จะ ทำการ วัดค่า ความ เป็น กรด-ด่าง ของ น้ำ ก่อน เสมอ

เสีย เวลา เล็ก น้อย ๆ ก็ ว่า ป ล อย ให้ เห็น เสีย หาย

2. ตำแหน่งการรดน้ำ

การรด ให้ รด โดย รอบ ก้อน และ ให้ รด จาก ก้อน ที่ อยู่ บน สุด และ น้ำ จะ ค่อย ไหล ลง มา ก้อน ที่ เรียง อยู่ ด้าน ล่าง

สิ่ง ที่ ต้อง ระมัด ระวัง ที่ สุด คือ ไม่ รด น้ำ เข้า ไป ที่ หน้า ก้อน เพราะ น้ำ จะ เข้า ไป ชัง ใน ก้อน เห็ด

เป็น อัน ตรา ย ต่อ ก้อน เห็ด เป็น อย่าง มาก เพราะ เส้น ใย เห็ด ที่ เดิน ขาว ๆ อยู่ ตาย กลาย เป็น เมือก ที่ เรียก กัน ว่า “รา เมือก”

เมื่อ มี รา เมือก เห็ด จะ ไม่ ออก ดอก และ ก้อน เห็ด จะ เสี่ยง

นอก จาก การ รด บน ก้อน เห็ด แล้ว บาง ครั้ง อาจ จะ ต้อง รด ที่ พื้น ผนัง และ หลัง คา ของ โรง เรือน เพิ่ม เข้า ไป ด้วย

ทำ ไม ถึง เป็น เช่น นั้น ให้ ดู คำ อธิบาย เพิ่ม เติม ใน ข้อ 3 ครี บ

3. ความถี่ในการรดน้ำ

ไม่ มี คำ ตอบ ที่ แน่ นอน ว่า ควร จะ รด น้ำ กี่ ครั้ง ต่อ วัน

ความถี่ ในการ รด น้ำ ให้ พิจารณา อุณหภูมิ ความ ชื้น สัม พันธ์ สภาพ ของ ก้อน เห็ด ลม และ อากาศ เป็น องค์ ประกอบ

เห็ด แต่ละ ชนิด เจริญ เติบ โต ได้ ดี ใน อุณหภูมิ และ ความ ชื้น สัม พันธ์ ที่ แตก ต่าง กัน

ดังนั้นเป็นเรื่องจำเป็นที่นักเพาะเห็ดมือใหม่จะต้องรู้ว่าเห็ดแต่ละชนิดที่เราเพาะเจริญเติบโตได้ดีใน อุณหภูมิห้องและความชื้นสัมพัทธ์ที่เปอร์เซ็นต์

เช่น เห็ดหูหนู อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์อยู่ที่ 85-90% การรดน้ำในสภาพปกติอยู่ที่ 4-5 ครั้งต่อวัน คือเช้า สาย บ่าย เย็น

แต่หากอุณหภูมิสูงไปถึง 35 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ ควรจะรดน้ำให้นานขึ้นอีกสักเล็กน้อย หรือรดที่พื้น และผนังโรงเรือนเพิ่มไปด้วย

ในทางกลับกัน หากความชื้นสูง เราก็ควรจะลดการรดน้ำลง พร้อมทั้งเปิดโรงเรือนเพื่อให้มีการระบาย อากาศ

อันเป็นกรอบกว้างๆ เท่านั้น

เราต้องดูลึกลงไปที่สภาพของดอกและก้อนเห็ดด้วย เช่น หากเราสังเกตเห็นว่าดอกเห็ดแห้ง ดอกไม่มี น้ำหนัก นั่นเป็นอาการขาดน้ำ ก็ควรจะรดน้ำเพิ่ม

ตรรกะความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงระหว่างอุณหภูมิ ความชื้นภายนอก ความชื้นในก้อน การรดน้ำ การระบายอากาศจึงเป็นเรื่องที่นักเพาะเห็ดมือใหม่ต้องทำความเข้าใจให้ถ่องแท้

4. อุปกรณ์ในการรดน้ำ

ในระยะแรก ผู้เชี่ยวชาญการเพาะเห็ด มักแนะนำให้รดน้ำแบบ **Manual** (เช่น สายยาง บัวรดน้ำ) ไปก่อน เพื่อที่นักเพาะเห็ดจะได้ศึกษาทำความเข้าใจการรดน้ำได้ถูกต้อง

เช่น หากเราเห็นว่าเห็ดตรงไหนขึ้นมาก เราก็รดน้ำตรงนั้นให้น้อย เห็ดตรงไหนแห้งมาก ก็รดน้ำให้มาก หน่อย

หากใช้เครื่องรดน้ำแบบอัตโนมัติ การรดน้ำจะทำในปริมาณที่เท่ากัน ก้อนไหนแฉะอยู่แล้ว จะยิ่งแฉะ หนักเข้าไปอีก

แต่ไม่ว่าจะใช้อุปกรณ์แบบ **Manual** หรืออัตโนมัติ น้ำต้องเป็นฝอยละเอียด น้ำต้องไม่แรงเกินไป

การดูแลรักษาเห็ดนางฟ้าช่วงเปิดดอก

อุณหภูมิและความชื้น

ดอกเห็ดนางฟ้าจะเจริญได้ดีที่สุดที่ความชื้นภายในโรงเรือนไม่ควรต่ำกว่า 80 % ถ้าไม่มีขำนาญในการสังเกต ควรใช้เครื่องมือวัดความชื้น คือ ไฮโดรมิเตอร์ แล้วนำค่าตัวเลขไปเทียบกับตาราง ดังนั้นจึงไม่ควรปล่อยให้ชื้นหรือแห้งจนเกินไป ซึ่งมีผลต่อการเกิดของดอกเห็ดได้

การถ่ายเทอากาศ

ในเห็ดทุกชนิดเมื่อกำลังสร้างเส้นใยและเกิดดอก เห็ดจะต้องการออกซิเจนสูงมาก แต่ในระยะที่สร้างเส้นใยจะทนต่อการขาดออกซิเจนได้ดีกว่าระยะที่เกิดดอกเห็ด โรงเรือนที่ดีจะต้องจัดให้อากาศถ่ายเทได้ดี โดยเฉพาะโรงเรือนขนาดใหญ่ ถ้าการระบายอากาศไม่ดี ภายในโรงเรือนจะสะสม ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้มาก สังเกตที่ลำต้นจะซีดขาว ดอกจะหุบไม่บาน

แสง

เห็ดหลายชนิดไม่จำเป็นต้องรับแสงเลย เพราะเห็ดไม่มีการสังเคราะห์แสงเองได้ แต่แสงมีความจำเป็นต่อการทำให้ดอกเห็ดสมบูรณ์ หรือเพื่อให้เห็ดออกดอกเร็วขึ้น เห็ดนางรมนางฟ้า เมื่อได้รับแสงจะปล่อยสปอร์จากดอกเห็ดได้ดี แต่ถ้าไม่ได้รับแสง ก้านดอกจะยาวออก ดอกเล็กและผลผลิตต่ำ

ศัตรูเห็ดนางฟ้า

เห็ดนางฟ้ามีคุณสมบัติทางกลื่นจึงทำให้เป็นที่ดึงดูดของโรคและแมลงซึ่งเป็นศัตรูของเห็ดนางฟ้าได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีศัตรูเห็ดรบกวนหลายชนิดด้วยกัน คือ

1. หนูและแมลงสาบ ควรกำจัดโดยใช้ยาเบื่อ หรือ กับดัก ไม่ควรใช้สารเคมีฉีดที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เพราะอาจจะทำให้เห็ดเป็นพิษและทำให้เห็ดเน่าได้
2. ไร ตัวไรจะดูดกินน้ำเลี้ยงระยะก่อนเชื้อ และดอกเห็ดทำให้ผลผลิตลดลง ไรจะระบาดเมื่อความชื้นในโรงเรือนต่ำ ดังนั้นจึงไม่ควรปล่อยให้เกิดการหมักหมม และ การป้องกันไว้ก่อนจะดีกว่า โดยการรักษาความสะอาดโรงเรือนอยู่เสมอ การใช้สารเคมีกำจัด ไม่ควรทำเพราะจะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
3. แมลงหวี่ จะเกิดกับดอกเห็ดที่มีอายุมาก แมลงหวี่จะมาตอมและวางไข่และขยายพันธุ์ควรย้ายก้อนเห็ดนั้นออกจากโรงเรือนแล้วทำลายทิ้งเพื่อป้องกันการแผ่ขยายไปยังก้อนเชื้ออื่น ๆ
4. โรคจุดเหลือง เกิดกับดอกเห็ดที่มีอายุมากที่ตกค้างในการเก็บ หรือเพราะน้ำที่รดนั้นสกปรก ไม่สะอาด ควรแยกเห็ดที่เป็นโรคออกแล้วนำไปทำลาย
5. ราเมือก ลักษณะเป็นสีเหลือง กลิ่นคาวจัด สามารถระบาดโดยสปอร์ได้ ควรป้องกัน โดยเอาก้อนทั้งหมดอายุแล้วและเศษวัสดุในโรงเรือนออกอย่าให้หมักหมม